

Tworzenie i funkcjonowanie Młodzieżowych Rad Gmin

Broszura informacyjna

Warszawa, 2014

**Dlaczego warto
powoływać Młodzieżowe
Rady i w nich działać?**

W Unii Europejskiej Młodzieżowe Rady (ang. Youth Council) są popularnym sposobem konsultacji społecznych oraz aktywizacji młodych ludzi. Choć w prawie wspólnoty nie istnieje zapis zawierający nakaz aktywizacji młodzieży poprzez Youth Council, Komisja Europejska traktuje tę kwestię bardzo priorytetowo. W ciągu ostatnich lat powstało kilka ważnych dokumentów i opracowań na temat młodzieży w Unii Europejskiej, w tym tzw. „Biała księga”. Księga ta, przyjęta przez Komisję Europejską w listopadzie 2001 roku była pierwszym kompleksowym opracowaniem na temat młodzieży w Europie. Powstała po trwających kilkanaście miesięcy konsultacjach z młodymi ludźmi, pracownikami młodzieżowymi, naukowcami, pracownikami sektora administracji oraz politykami i wolontariuszami z całej Europy. Wymienione w „Białej księdze” priorytetowe zagadnienia dotyczące młodzieży w Europie to:

uczestnictwo młodzieży w życiu publicznym

wolontariat wśród młodych ludzi

znajomość i lepsze zrozumienie problemów młodzieży

informacja dla młodzieży

Młodzieżowa rada jest organem, który zapewnia młodzieży udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących spraw związanych z jej grupą wiekową zamieszkałą w tej samej okolicy. Dorośli radni, urzędnicy często potrzebują możliwości konsultowania swoich pomysłów z odbiorcami planowanych rozwiązań. Stworzenie młodzieżowej rady pozwala na dialog między młodzieżą a dorosłymi przedstawicielami rady gminy, wójtem i urzędnikami. A to z kolei przyczynia się do zwiększenia skuteczności działań podejmowanych przez lokalne władze.

Proces kształtowania się młodzieżowej rady w gminie

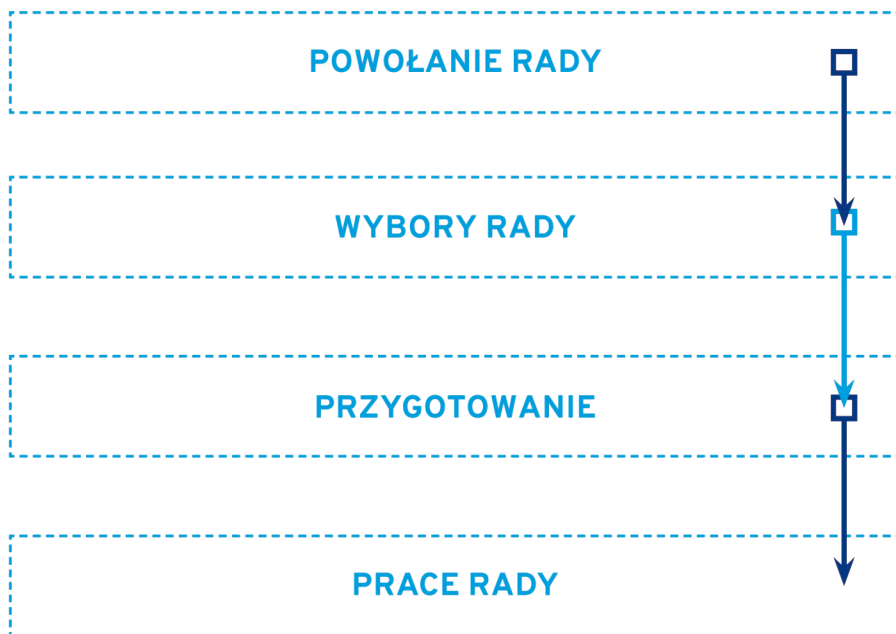
Art. 5b.

§1. Gmina podejmuje działania na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza wśród młodzieży.

§2. Rada gminy na wniosek zainteresowanych środowisk może wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady gminy mającej charakter konsultacyjny.

§3. Rada gminy, powołując młodzieżową radę gminy, nadaje jej statut określający tryb wyboru jej członków i zasady działania.

**USTAWA z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(nowelizacja z dnia 11 kwietnia 2001 r.)**

Powołanie Rady

1

Zgodnie z zamieszczonym powyżej zapisem z ustawy o samorządzie gminnym „rada gminna na wniosek zainteresowanych środowisk może wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady gminy mającej charakter konsultacyjny.

Tak jak w przypadku rad gminnych tworzonych przez dorosłych, podstawowym dokumentem regulującym działanie młodzieżowych rad jest statut. Zapis z ustawy o samorządzie gminnym brzmi: „rada gminy, powołując młodzieżową radę gminy, nadaje jej statut określający tryb wyboru jej członków i zasady działania.” Dobrą praktyką jest tworzenie statutów MRG we współpracy z młodzieżą, tak by opisywały faktycznie sposób jej działania. Ważne jest, by nie były to kopie statutów dorosłych rad gmin, gdyż młodzieżowe rady pełnią inną rolę od ich dorosłych odpowiedników. Dorosłe rady pełnią

przede wszystkim funkcję prawodawczą, w formie przyjmowania uchwał. Młodzieżowi radni nie tworzą prawa lokalnego, tylko konsultują jego projekty. Ich sposób działania opiera się głównie na formułowaniu opinii.

Aby ułatwić cały proces tworzenia młodzieżowej rady warto jest wyznaczyć jedną dorosłą osobę, która pomoże w organizacji wyborów a następnie stanie się opiekunem młodzieżowej rady w gminie.

2

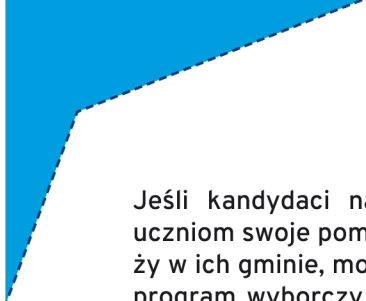
Wybory Rady

Aby rada mogła rozpocząć swoje działanie, musi mieć od kilku do kilkunastu członków, którzy wejdą w jej skład. Radni wybierani są przez swoich rówieśników. W większości przypadków wybory do młodzieżowej rady gminy odbywają się na terenie wszystkich chętnych szkół z danej gminy. Każda z nich staje się okręgiem wyborczym. Można dodać inne poza szkołami okręgi wyborcze – chociażby dla młodzieży, która mieszka na terenie danej gminy ale uczy się w szkole w innej gminie. Liczba przedstawicieli poszczególnych szkół w młodzieżowej radzie uzależniona jest od liczebności uprawnionych do głosowania młodych ludzi z danego okręgu. Ważne jest, by w każdej szkole/okręgu wyborczym wyznaczony został nauczyciel lub uczeń koordynujący kampanię wyborczą i głosowanie.

Poniżej znajduje się przykładowy schemat organizacji wyborów:

**INFORMACJA
O WYBORACH**

W każdym z okręgów wyborczych na terenie danej gminy nauczyciele lub uczniowie – koordynatorzy organizują komisje wyborcze. Wszyscy młodzi mieszkańcy z terenu danej gminy powinni dowiedzieć się o planowanych wyborach, ich przebiegu, terminie i miejscu. Osoby, które chcą kandydować na radnych zgłaszają swoje kandydatury na ok. dwa tygodnie przed wyborami do komisji w swoim okręgu wyborczym.

Jeśli kandydaci na radnych chcą zaprezentować innym uczniom swoje pomysły na działania kierowane do młodzieży w ich gminie, mogą podczas kampanii przedstawić swój program wyborczy. Taka prezentacja może się odbywać poprzez spotkania, ale też w formie ulotek, plakatów czy przy wykorzystaniu internetu, np. Facebooka.

**KAMPANIA
WYBORCZA**

GŁOSOWANIE

W określonym wcześniej dniu lub na przestrzeni kilku dni w każdym okręgu wyborczym na terenie gminy komisje organizują wybory. W szkole lub innym lokalu wyznaczone zostaje miejsce do głosowania: stolik dla komisji, która ma listy uczniów i karty do głosowania, stoliki do tajnego oddawania głosów przez uczniów oraz urna do wrzucania głosów. Osoby uprawnione do głosowania to wszyscy uczniowie posiadający legitymację szkolną. Po zakończeniu wyborów, komisja otwiera urnę i zlicza głosy oddane na każdego z kandydatów/-ek.

Kiedy komisja zliczy wszystkie głosy, wywiesza informację z wynikami: ile głosów oddano na każdego z kandydatów oraz jak wysoka była frekwencja wyborcza. Do młodzieżowej rady gminy wchodzi z danej szkoły tyłu radnych, ile wskazuje zapis w statucie.

WYNIKI

3

Przygotowanie radnych do działania

Zanim wybrani radni rozpoczną swoją działalność warto, aby poznali dorosłe osoby, z którymi będą współpracować oraz całą strukturę urzędu. Stąd warto aby osoba, która będzie opiekunem rady zorganizowała spotkanie w wójcie, dorosłymi radnymi oraz pracownikami urzędu odpowiedzialnymi za najbliższe młodzieżowe wydziały: kultury, sportu i edukacji. Na spotkaniu młodzież zapoznaje się z planami w każdym z obszarów, aby następnie na swoich sesjach mogli przeanalizować sytuację i wydać swoją opinię w tej sprawie.

4

Prace Rady

Młodzieżowa rada gminy po wyborach odbywa wraz ze swoim opiekunem pierwszą uroczystą sesję, na której spośród siebie wybiera przewodniczącego i zastępcę bądź zastępców. Następnie ustala harmonogram swoich spotkań oraz plan działań na najbliższy okres – mogą to być np. 3 miesiące. Ważne jest, aby rozpoczynając swoją działalność radni zapoznali się z planami gminy w sferze działań przeznaczonych dla młodzieży i zaopiniowali je.

Poniżej znajdują się przykładowe formy działań podejmowanych przez radę:

Konsultacje społeczne – rada pyta swoich rówieśników o ich potrzeby / pomysły pozwalające na lepsze życie w gminie. Może zrobić to przez internetową sondę, ankiety lub spotkania w szkołach, debaty, dyskusje, happeningi itp. W gminach, w których funkcjonują fundusze sołeckie lub budżety partycypacyjne można włączać młodzieżową radę w proces ich tworzenia;

Projekty – rada planuje i wdraża inicjatywy skierowane do młodzieży z terenu gminy, np. mecze, wymiany młodzieży, gry terenowe itp.;

Wydawanie opinii – radni opiniują programy imprez kulturalno-sportowych kierowanych m.in. do młodzieży oraz plany inwestycyjne związane z infrastrukturą przeznaczoną także dla młodzieży (boisko, park);

Podsumowywanie i informowanie o swojej działalności – rada po zrealizowanych działaniach informuje młodzież w gminie i ich efektach. Szczególnie istotne to jest na koniec kadencji.

Inne – młodzieżowa rada w porozumieniu z dorosłymi radnymi i wójt-em może podejmować dowolne działania służące poprawie sytuacji młodzieży w ich gminie.

Więcej informacji o tworzeniu
i funkcjonowaniu młodzieżowych rad można
znaleźć na poniższych stronach
internetowych:

mlodziejowarada.org.pl

[mlodziejmawplyw.org.pl/files/
mlodziejowa_rada_gminy_model_dzialania.pdf](http://mlodziejmawplyw.org.pl/files/mlodziejowa_rada_gminy_model_dzialania.pdf)

[civispolonus.org.pl/files/
Mlodziejowa_Rada_Gminy_Aktywnosc_obywatelska_
mlodziezy_w_spolecznosci_lokalnej.pdf](http://civispolonus.org.pl/files/Mlodziejowa_Rada_Gminy_Aktywnosc_obywatelska_mlodziezy_w_spolecznosci_lokalnej.pdf)

Niniejsza broszura informacyjna została wydana przez Stowarzyszenie Praktyków Dramy STOP-KLATKA jako materiały edukacyjne do szkolenia pt. „Tworzenie i funkcjonowanie młodzieżowych rad” realizowanego w ramach projektów Obywatel PRO oraz Dramowi Obywatele.

Projekt Obywatel PRO współfinansowany jest przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Projekt Dramowi Obywatele realizowany w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG

www.stop-klatka.org.pl